СХВАЛЕНО

Вченою радою ВНЗ „Київський університет ринкових відносин"

„12" травня 2022р

Протокол № 6

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор ВНЗ „Київський університет ринкових відносин"

_____ І.В. Черевань

„12" травня 2022р

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО НАУКОВО-ЕКСПЕРЕМЕНТАЛЬНУ РОБОТУ АСПІРАНТІВ ЩОДО ОБГРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ «КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ РИНКОВИХ ВІДНОСИН»

Київ 2022 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Будь-яке наукове дослідження від творчого задуму до остаточного оформлення наукової праці здійснюється досить індивідуально. Проте можна окреслити етапи і деякі загальні методологічні підходи до його проведення, які відображають хід і послідовність процесу роботи над дисертацією.

Перший етап – вибір теми, обґрунтування її актуальності та визначення рівня її розробленості; вибір об'єкта, предмета; визначення мети і задач дослідження.

Другий – накопичення необхідної наукової інформації; пошук літературних та інших джерел з теми дослідження, їх вивчення й аналіз; вибір напрямів дослідження під кутом зору його мети.

Третій – відпрацювання гіпотези та теоретичних передумов дослідження, визначення наукового завдання.

Четвертий – вибір методів дослідження, які становлять інструмент у добуванні фактичного матеріалу і виступають необхідною умовою досягнення поставленої в дисертації мети.

П'ятий – обробка та аналіз результатів експериментального дослідження, яке проводилося згідно з розробленою програмою й методикою.

Шостий – це написання тексту дисертації, оформлення вступу і висновків дисертації, опис використаних джерел і створення додатків.

Сьомий – підготовка автореферату дисертації.

Восьмий – обговорення результатів дисертаційного дослідження на засіданні кафедри (міжкафедрельному обговоренні); попередній розгляд дисертації у спеціалізованій вченій раді, в результаті чого дається попередня оцінка теоретичної й практичної значущості дисертації та колективний відгук.

Дев'ятий – підготовка до захисту і захист дисертаційного дослідження.

Послідовність написання дисертації може бути різною. Це залежить від теми дослідження та індивідуальних особливостей здобувача. Однак здобувач повинен ще на початку дослідження мати уявлення про всю систему підготовки тексту дисертації, яка включає низку взаємопов'язаних підсистем: формулювання теми, мети і завдань дослідження; накопичення наукової інформації; проведення теоретичного та експериментального дослідження; формулювання висновків і рекомендацій.

2. ВИБІР ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Важливим етапом у написанні дисертації є вибір проблеми дослідження й теми. Існує думка, що правильно обрана і сформульована тема – це половина виконаного дослідження. Тому починають роботу над дисертацією лише за умови, коли мають чітке уявлення щодо її теми. Вибір теми дисертаційного дослідження є відповідальним етапом для аспіранта. Невдало обрана назва може згодом спричинити непотрібні проблеми в процесі підготовки і захисту. Заміна ж незручної для написання дисертації теми – втрата часу і сил. Найкраще обирати тему, яка не викличе великих складнощів у дисертанта або ж таку, за якою у нього вже є певні напрацювання. З іншого боку, слід визначити, на що сьогодні є попит, що є досить актуально, перспективно, але і не дуже проблемно, не викличе непотрібних суперечок.

При цьому, однак, не варто обирати проблему, яка активно обговорюється в пресі, вимагає негайного вирішення. Цілком можливо, вона буде вирішена до того, як пройде захист, і час буде витрачено даремно. Рекомендується також уникати неоднозначних проблем, які мають як своїх прихильників, так і супротивників. В більшості випадків не варто обирати тему, над якою вже працювали раніше. У зв’язку з цим доцільно звернутися до каталогів захищених дисертацій або каталогів авторефератів. Разом з тим, дисертація може містити і нове рішення вже розглянутої раніше проблеми, адже наука ніколи не стоїть на місці.

Розрізняють три різновиди тем: теми, що виникли внаслідок розвитку проблем; ініціативні; «на замовлення». Доцільніше обирати теми першої групи. При виборі теми основними критеріями мають бути актуальність, новизна і перспективність, наявність теоретичної бази; можливість виконання теми в даній організації; перспектива отримання при впровадженні результатів соціального, технологічного, екологічного та економічного ефектів.

Обираючи тему дисертаційного дослідження, слід виходити з того, що вона є складовою частиною більш широкої проблеми. Тема дисертації має бути тісно пов’язана з напрямами основних науково-дослідних робіт, що виконуються на кафедрах, факультетах, в університеті.

Здобувач сам може запропонувати тему дисертації, виходячи з її актуальності, відповідності фаху, зважаючи на власні наукові інтереси та сучасний стан розробки наукових досліджень з обраної проблеми. При виборі теми дисертації бажано зважати на загальний стаж роботи здобувача в обраній сфері знання, попередні наробки в науковому дослідженні, існування власних наукових ідей, досвід виступів на наукових конференціях

з науковими доповідями чи повідомленнями, знання іноземних мов, певних методик дослідження, комп'ютера тощо.

Вибір теми дисертації потребує індивідуального підходу. Проте існують загальні правила, яких слід дотримуватися. По-перше, бажано обирати тему, до якої здобувач найкраще підготовлений, з якої вже щось ним написано, зібрано літературний чи фактичний матеріал тощо.

По-друге, при виборі теми кандидатської дисертації доцільно ставити завдання порівняно вузького плану, для того щоб тему можна було глибоко опрацювати.

По-третє, не слід обирати тему, якщо відомо, що над нею вже працюють. У галузі достатньо тем, що потребують спеціального дослідження. Крім того, дисертація має містити нове вирішення теми, а принципи розв'язання проблеми, зміст теоретичної та експериментальної частин дисертації також повинні бути відмінними від попередньої роботи. Обрати тему дисертації можуть допомогти такі прийоми:

- вивчення тематики наукових планів і програм факультету, кафедри, де виконуватиметься робота; ознайомлення з напрямами наукових досліджень, планами, програмами, що мають галузеве (або загальнодержавне) значення;

- перегляд каталогів (бюлетенів) захищених дисертацій та ознайомлення з уже виконаними на кафедрі чи в інших споріднених установах дисертаційними роботами;

- виявлення того, що і ким написано з конкретної теми (монографії, статті, тези доповідей тощо);

- ознайомлення з новітніми результатами досліджень у споріднених, суміжних галузях науки, беручи до уваги те, що в суміжних науках можна віднайти нові, іноді несподівані рішення. Це дасть змогу виявити більш широке загальнотеоретичне коло проблем, на яких базується вирішення конкретної проблеми дослідження;

- оцінка стану розробки методів дослідження відносно конкретної сфери суспільних наук. При цьому слід зважати на те, що наука розвивається завдяки вмілому запозиченню «чужих методів», продуманим упровадженням існуючих методик для вирішення конкретної проблеми, уведенню до наукового обігу нових фактичних матеріалів;

- перегляд відомих наукових рішень за допомогою нових методів або з нових теоретичних позицій, під новим кутом зору, на більш високому теоретичному рівні, із залученням нових, суттєвих фактів, виявлених дослідником. Через критичний аналіз поглядів попередників слід обґрунтовувати свій власний з урахуванням проблем сьогодення, особливо на користь України.

Суттєву допомогу у виборі теми надає ознайомлення з аналітичними оглядами та статтями у спеціальних періодичних виданнях, а також бесіди й консультації з фахівцями-практиками, під час яких можна визначити важливі, проте, ще мало вивчені в теоретичному плані питання.

Вибір теми завершується формуванням назви дисертаційного дослідження. Назва дисертації не має бути занадто довгою чи занадто короткою (зазвичай від 5 до 9 слів). Іноді для більшої конкретизації до назви додають через двокрапку або в дужках невеликий (чотири-п'ять слів) підзаголовок, що відбиває певний аспект вивчення проблеми. Назва має адекватно відображати зміст дослідження. Остаточна назва дисертації може бути згодом уточнена, відкоригована. У назві не слід використовувати ускладнену термінологію псевдонаукового характеру. Треба уникати назв, що починаються зі слів: «Дослідження питання...», «Дослідження деяких шляхів...», «Шляхи...», «Проблеми...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...», «До питання...» тощо, в яких не відбито достатньою мірою суть проблеми.

Назва дисертації згодом може корегуватися, особливо після завершення наукового дослідження. Вона підлягає самоперевірці з боку здобувача, а також аналізу опонентів, організації, де виконано роботу, експертної комісії спеціалізованої вченої ради. Остаточно назва дисертації формулюється в кінці роботи над нею.

3. ОБГРУНТУВАННЯ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЇ

Після фактичного вибору теми дисертації, необхідно обґрунтувати обрану тему дисертаційного дослідження.

Обґрунтування теми дисертації – це один з перших і дуже важливих етапів її написання. Саме від цього кроку найбільше залежить подальший процес наукового дослідження. Він визначає актуальність і новизну теоретичного матеріалу та практичне значення роботи, мету і завдання дослідження, предмет і об'єкт дослідження тощо.

Вимоги до підготовки обґрунтування теми дисертаційного дослідження, яке включає наступні пункти:

Короткий огляд основних наукових робіт, які є найбільш наближеними до тематики дослідження, повинен містити виклад того, що зроблено науковцями у проведених дослідженнях, а також, що планується зробити в даному дисертаційному дослідженні.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукового завдання) обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, що є актуальними для вітчизняної науки та практики, а також світової, особливо на користь України.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання. Поряд з науковою новизною – це основна вимога до дисертації. Вона не є чисто формальною і передбачає співвіднесення теми дисертації з поточним станом та потребами науки. Обґрунтування актуальності наводиться у вступі дисертації. Воно повинно відповідати певним вимогам: здобувач повинен коротко показати причини звернення саме до цієї тематики саме зараз, по-друге, потрібно показати актуальність звернення до обраної теми стосовно до поточного стану та потреб науки.

Мета дослідження має співвідноситися з об'єктом і предметом дослідження і не формулюватися ширше за предмет. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Завдання дослідження. При формулюванні завдань не потрібно захоплюватися їх кількісним переліком, важливо виділяти такі завдання, які дозволять здобувачеві обґрунтувати нові та удосконалені наукові розробки та пропозиції. Не доцільно ставити завданням розробку методичних матеріалів чи рекомендацій. Уникати збігу в формулюванні мети і завдання дослідження. Не коректно формулювати перше завдання дослідження на зразок: «Вивчити стан проблеми у сучасній теорії та практиці», оскільки це є першим етапом будь-якого дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага дисертанта, оскільки предмет дослідження визначає тему дисертаційної праці, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження. Перераховуються заплановані до використання наукові методи дослідження та змістовно відзначається, що саме буде досліджуватись кожним методом; обґрунтовується вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів та висновків.

Наукова новизна отриманих результатів – це те, що дає автору дисертації право на використання терміну «вперше», що може означати відсутність подібних результатів в інших авторів. Новизна не вказує на те, що вся ця робота з самого початку і до кінця складається з ніким раніше не сформульованих положень, понять, яких раніше не існувало в науковому обігу. Стосовно до кандидатської, новизною можуть бути окремі «елементи новизни», а саме: введення у науковий обіг нових формулювань, використання нової

методики, проведений самостійно експеримент, випробування, соціологічне дослідження тощо. Усі наукові положення з урахуванням рівня новизни, досягнення якого очікується, мають стати теоретичною основою (фундаментом) вирішеного в дисертації наукового завдання або наукової проблеми. Насамперед за це здобувачеві присуджується науковий ступінь.

Практична значущість дисертації визначається характером самого дослідження. Так, якщо дисертація матиме методологічний характер, то її практична значущість може бути виявлена в публікаціях основних результатів дисертації (в статтях, монографії, матеріалах наукових конференцій, авторських свідоцтвах, актах впровадження, використання результатів у освітньому процесі закладу вищої освіти і т.д.). Якщо ж дисертація матиме методичний характер, то в цьому випадку її практична значущість може бути виявлена, наприклад, в наявності унікального експерименту, в застосуванні нових методів дослідження. У дисертації, що має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання очікуваних результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, а в дисертації, що має прикладне значення, – відомості про практичне застосування очікуваних результатів або рекомендації як їх використати.

Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами – коротко вказують зв’язок вибраного напряму досліджень з планами кафедри, факультету, університету, де буде виконуватись робота, а також з галузевими, державними стратегічними програмами розвитку, міждержавними угодами з проведення спільних наукових проектів, а також міжнародними програмами ООН та ін.

Література: докладається список літератури, яку використано при написанні обґрунтування вибраної теми.Щоб вибрати і обґрунтувати тему дослідження необхідно опрацювати якомога більш повний список літератури. При цьому користуємося електронними і звичайними каталогами, реферативними журналами, авторефератами, дисертаціями, збірниками наукових праць, періодичними виданнями, бібліографічними покажчиками, пристатейними й прикнижними списками літератури, Інтернетом та іншими джерелами. При цьому потрібно звертати увагу на те, що мають бути джерела, вік яких не перевищує 5 років, або якщо джерел за темою дуже мало – 10 років. Це також залежить від тематики дослідження. Звісно, коли пишеться робота з історії певної події, то частина джерел може бути не за 5 останніх років, а більш старою.

Проведена аспірантом/здобувачем широка аналітична робота дозволяє розпочати складання плану-проспекту дисертаційної роботи, який у стислому узагальненому вигляді відтворює структуру дисертації та орієнтовний зміст розділів дисертації (додаток 3). На даному етапі потрібно досить детальне розуміння і опису теми і передбачуваного змісту

першого розділу і, як мінімум, орієнтовні назви наступних розділів. Обсяг плану-проспекту не повинен перевищувати дві сторінки машинописного тексту.

Складання плану-проспекту дисертаційної роботи. У процесі складання плану визначається структура наукової роботи, відбувається поділ на складові частини. Не можна складати план дисертації поспіхом «аби як», тому що його терміново потрібно подати для затвердження. Щоб правильно скласти план, необхідний детальний аналіз ідеї майбутнього дослідження. Аспіранту/здобувачу/докторанту слід знайти і ознайомитися з джерелами за темою дослідження, виділити основні моменти, недосліджені частини, оцінити свої власні можливості. Тобто перед тим, як приступити до складання плану, необхідно представляти в цілому, про що планується писати. Якщо незрозуміло, які проблеми будуть досліджуватися і в якому порядку, то з написанням плану краще зачекати. При складанні плану дисертації не слід захоплюватися занадто загальними фразами в назві розділів і підпунктів. Але не слід і надмірно завужувати їх формулювання – буде потім важко писати дисертацію за таким планом. В даний час немає вимог до кількості розділів і підпунктів у дисертації. Зрозуміло, що дисертація не може складатися з одного розділу. У практиці захисту по кожній спеціальності склалися певні негласні стандарти до кількості розділів в дисертації на здобуття ступеня кандидата наук.

Наукове обґрунтування теми науково-кваліфікаційної роботи (дисертації) має бути представлено в форматі Microsoft Word (.doc, .docx), шрифт 12 пт, через півтора інтервали, містити наступні розділи і бути оформленим відповідно до додатків 1-2. Протягом 2-3 місяців після зарахування до аспірантури з отриманим обґрунтуванням дисертаційного дослідження аспірант/здобувач виходять на засідання кафедри, до якої він прикріплений, для представлення. За результатами обговорення на засіданні кафедри даються рекомендації для затвердження пропонованої теми на засіданні вченої ради університету (оформляється витяг із протоколу засідання кафедри).

4. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМ ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Наукове обґрунтування теми дослідження є документом, на підставі якого рада факультету розглядає та схвалює теми науково-кваліфікаційних робіт (дисертацій). Тема дисертаційного дослідження затверджується на засіданні кафедри, вченої ради відповідного університету для кожного здобувача наукового ступеня персонально.

Затвердження тем дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії відбувається упродовж трьох місяців з дня зарахування у три етапи:

1 етап: затвердження теми дисертаційної роботи здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії на засіданні кафедри, на якій працює його науковий керівник і за якою

закріплюється сам аспірант/здобувач на період підготовки в аспірантурі. Аспірант/здобувач подає на кафедру узгоджене з науковим керівником «Обґрунтування теми дисертаційного дослідження» та, за наявності, наукові доробки, які він вже виконав (статті, доповіді тез, наукові проекти, рукопис дисертації тощо) за передбачуваною темою дисертації. За підсумками засідання кафедри аспіранту/здобувачу видається у двох примірниках витяг з протоколу засідання кафедри з рекомендаціями розгляду передбаченої теми дисертації на засіданні науково-методичної ради та вченої ради університету.

2 етап: На призначеному засіданні науково-методичної ради університету аспірант/здобувач презентує тему дисертації, обґрунтовує її актуальність, доцільність виконання дисертаційного дослідження за вказаною темою, її зв'язок з пріоритетними напрямами наукових досліджень за обраною спеціальністю, науковими дослідженнями університету та розвитку науки України.

На засіданні науково-методичної ради, окрім аспірантів/здобувачів, можуть бути присутні їх наукові керівники.

За підсумками засідання науково-методична рада видає витяг з протоколу засідання ради з рекомендаціями розгляду передбаченої теми дисертації на засіданні вченої ради університету.

3 етап: Затвердження тем дисертаційних робіт здобувачів на вченій раді університету відбувається шляхом відкритого обговорення та голосування. Розгляд теми дисертації здійснюється на засіданні вченої ради університету після проходження аспірантом/здобувачем обговорення обґрунтування вибраної теми науково-кваліфікаційної роботи на засіданні кафедри і науково-методичної ради та за результатами аналізу обґрунтування теми не менше, ніж двома експертами.

За підсумками засідання вченої ради факультету складається протокол щодо затвердження (або відмови у затвердженні, із зазначенням причин та рекомендацій щодо уточнення) теми дисертації.

За підсумками засідання члени вченої ради університету приймають одне з наведених рішень:

- погодитися з поданим формулюванням теми дисертації та про її затвердження;

- рекомендувати здобувачеві уточнити тему (мету, об'єкт чи предмет дослідження) та узгодити нове формулювання теми (мети, об'єкту чи предмету) з науковим керівником. У такому випадку розгляд теми продовжується на наступному засіданні вченої ради університету. Аспірант/здобувач і його науковий керівник зобов'язані бути присутніми під час обговорення вченою радою університету теми відповідної науково-кваліфікаційної

роботи (дисертації). Рішення про затвердження теми дисертаційного дослідження зберігається у особовій справі увесь строк підготовки здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі університету. У разі відмови здобувачу в затвердженні теми, із зазначенням причин та рекомендацій щодо її уточнення на будь-якому з зазначених вище етапів, він має виправити зауваження та повторно пройти 1-2 чи 3 етапи.

Аспіранту/здобувачу надається не більше трьох спроб надання обґрунтування теми науково-кваліфікаційної роботи (дисертації). Рішення про затвердження або незатвердження теми науково-кваліфікаційної роботи (дисертації) вченою радою університету оформляється протоколом.

5. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Після проходження усіх етапів затвердження теми наукових досліджень здобувач наукового ступеня подає до відділу аспірантури пакет документів, який містить:

- витяг із протоколу засідання кафедри про рекомендацію щодо затвердження теми дисертаційного дослідження;
- витяг із протоколу вченої ради університету щодо затвердження теми дисертаційного дослідження (для аспірантів/здобувачів);
- обґрунтування теми дисертаційного дослідження за підписом наукового керівника;
- план-проспект дисертаційної роботи;
- індивідуальний план роботи аспіранта.

6. ЗМІНА (УТОЧНЕННЯ) ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У разі зміни (уточнення) напряму дисертаційного дослідження (теми, мети, об’єкту чи предмету) та виникнення потреби у зміні (уточненні) теми дисертації під час підготовки в аспірантурі, аспірант/здобувач подає відповідну заяву (з пропозицією (за необхідності) зміни наукового керівника та/або кафедри, за якою він закріплений на період підготовки в аспірантурі, до відділу аспірантури після чого відбуваються 1-3 етапи.

Прийняті рішення щодо затвердження/зміни/уточнення теми дисертації аспіранта/здобувача оформлюються протоколом, витяг з якого та пакет документів щодо зміни/уточнення теми подається до відділу аспірантури, де зберігається у особистій справі аспіранта/здобувача.

Тема дисертаційного дослідження може бути змінена (затверджена в новій редакції) до дати рекомендації кафедри щодо захисту дисертації. Після затвердження нової/уточненої теми дисертації аспірант має зробити відповідний запис у своєму

індивідуальному плані роботи із зазначення номеру протоколу та дати засідання вченої ради університету, на якому прийнято відповідне рішення.

7. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

Навчання в аспірантурі передбачає виконання аспірантом/здобувачем відповідної освітньо-наукової або наукової програми закладу вищої освіти за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Важливим при навчанні в аспірантурі та написанні дисертації є планування роботи над нею. Починаючи роботу, здобувач наукового ступеня має розподілити свій час, спланувати його і після вибору теми почати її розробку. Аспіранти/здобувачі проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

Індивідуальний план роботи аспірантам/здобувачам є документом, містить інформацію про діяльність здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії/доктора наук впродовж усього періоду навчання в аспірантурі. Індивідуальний план роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником та затверджується вченою радою університету протягом трьох місяців з дня зарахування здобувача на навчання в аспірантурі (разом з темою наукових досліджень).

Розрізняють два види планів: індивідуальний план роботи аспіранта/здобувача під час навчання в аспірантурі, який регламентує послідовність освоєння освітньо-наукової програми та навчального плану і термін роботи над окремими етапами роботи; і робочий план (план-проспект) дисертації, в якому фіксується послідовність і зміст розділів і підрозділів дисертації. Спільна робота аспіранта/здобувача та його наукового керівника починається зі складання індивідуального плану навчання в аспірантурі. Такий план є основним керівним документом, який визначає науковий напрям, спеціальність, спеціалізацію, зміст, обсяг, термін навчання здобувача в аспірантурі та форми його атестації.

Індивідуальний план роботи включає в себе наступні розділи: обґрунтування вибору теми науково-дослідної роботи, загальний план роботи, робочий план по роках підготовки. Розділи індивідуального плану роботи «Обґрунтування вибору теми науково-дослідної роботи», «Загальний план роботи» та «Робочий план першого року підготовки» заповнюються аспірантом/здобувачем під час затвердження теми досліджень і підписується науковим керівником. «Робочий план другого року підготовки» заповнюються під час проходження аспірантом/здобувачем річної проміжної атестації за перший рік навчання в аспірантурі і також підписується науковим керівником. Заповнення

«Робочого плану наступного року підготовки» відбувається аналогічно. Заповнений індивідуальний план роботи аспіранта/здобувача здається до відділу аспірантури, де зберігається в особистій справі здобувача і видається йому за вимогою перед проходженням атестації.

Виконання досліджень по темі дисертації здійснюється за окремим, так званим робочим планом. Реалізація робочого плану починається з розробки теми, тобто задуму наукового дослідження. Можливо, що в основу такого задуму буде покладено лише гіпотезу, тобто припущення, викладене на основі інтуїцій. Навіть така постановка питання дозволить систематизувати та впорядкувати всю подальшу роботу. Науковий керівник допомагає скласти аспіранту/здобувачу робочий план його роботи над дисертацією. В обов'язки керівника входить також робота над складанням календарного графіка роботи здобувача. Крім того, науковий керівник: рекомендує необхідну літературу, довідкові, статистичні та архівні джерела за темою дослідження; систематично консультує здобувача з питань змісту та організації написання дисертаційного дослідження; дає згоду на подання дисертації до захисту.

Отже, керівник надає наукову й методичну допомогу, систематично контролює хід виконання роботи здобувачем, вносить відповідні корективи, дає рекомендації щодо доцільності прийняття того чи іншого рішення, а також робить висновок про готовність роботи в цілому.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем наукового ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи. Контроль за виконанням індивідуального плану роботи аспіранта/здобувача здійснюють науковий керівник та кафедра, яка здійснює підготовку аспіранта/здобувача. Для виконання основних видів робіт аспірантами/здобувачами встановлюються наступні контрольні терміни:

Види робіт	1-ший рік	2-гий рік	3-тій рік	4-тий рік
1. Затвердження теми дисертаційного дослідження	впродовж трьох місяців з дати зарахування на навчання			
2. Затвердження індивідуального плану	впродовж трьох місяців з дати зарахування на навчання			
3. Виконання плану освітньої складової	впродовж перших двох років навчання			
4. Виконання науково-дослідної роботи (в	+	+	+	+

обсязі встановленому індивідуальним планом роботу аспіранта/здобувача)				
5. Проходження педагогічної практики		другий семестр		
6. Проходження весняної проміжної атестації по закінченні першого півріччя (травень-червень)	+	+	+	+
7. Проходження весняної проміжної атестації по закінченні першого півріччя (жовтень-листопад)	+	+	+	+
8. Підсумкова атестація (захист дисертаційного дослідження)				+

Невиконання плану індивідуальної роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою університету рішення про відрахування аспіранта.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1 Положення «Про науково-експериментальну роботу аспірантів щодо обґрунтування актуальності теми дисертаційного дослідження у Вищому навчальному закладі «Київський університет ринкових відносин»» розглядається й ухвалюється вченою радою університету та вводиться в дію наказом ректора.

8.2 Зміни та доповнення до Положення «Про науково-експериментальну роботу аспірантів щодо обґрунтування актуальності теми дисертаційного дослідження у Вищому навчальному закладі «Київський університет ринкових відносин»» розглядаються й ухвалюються вченою радою університету за поданням проректора з науково-педагогічної роботи, затверджується його нова редакція, або дія Положення скасовується та вводиться в дію наказом ректора.

Додаток 1

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ РИНКОВИХ ВІДНОСИН»

ОБГРУНТУВАННЯ
теми дослідження

Тема дисертації

на здобуття наукового ступеня доктора наук (доктора філософії) зі спеціальності 051 «Економіка»

Аспірант: ***Ім'я, по батькові, прізвище***

Науковий керівник: ***науковий ступінь, вчене звання Ім'я, по батькові, прізвище***

Тему розглянуто на засіданні кафедри _____ від «___»_____20___р., протокол № ___

Тему розглянуто та затверджено на засіданні вченої ради університету від «___»_____20___р.

Київ, 20__

Додаток 2

СТРУКТУРА ОБҐРУНТУВАННЯ

Актуальність дослідження.

Мета дослідження (Мета має співвідноситися з об'єктом і предметом дослідження і не формулюватися ширше за предмет).

Завдання дослідження (завдань має бути не більше п'яти. Не ставити завданням розробку методичних матеріалів чи рекомендацій. Уникати збігу в формулюванні мети і завдання дослідження. Не коректно формулювати перше завдання дослідження на зразок: «Вивчити стан проблеми у сучасній теорії та практиці», оскільки це є першим етапом будь-якого дослідження).

Об'єкт дослідження

Предмет дослідження Хронологічні межі (за потреби).

Методи дослідження (обов'язково виокремлювати теоретичні та емпіричні методи дослідження і вказувати, з якою метою вони використовувалися) Теоретичну основу дослідження складають… У процесі вивчення стану досліджуваної проблеми в практиці планується використання таких теоретичних методів: …

Наукова новизна та теоретичне значення дослідження (цей пункт має обов'язково містити три складові: вперше….; уточнено…; подальшого розвитку набули…. Наукова новизна має співвідноситися із метою, завданнями, гіпотезою. Вона не повинна бути у формі анотації. Наприклад, якщо пишеться про вперше визначені умови, то в дужках слід їх перелічити. У науковій новизні не писати, що вперше експериментально перевірено, оскільки експериментальна перевірка – це метод дослідження)

Практичне значення очікуваних наукових результатів

Публікації

Додаток 3

ПЛАН-ПРОСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ

ВСТУП

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

РОЗДІЛ 1. ***Назва***

1.1.

1.2.

1.3.

Висновки до першого розділу

РОЗДІЛ 2. ***Назва***

2.1.

2.2.

2.3.

Висновки до другого розділу

РОЗДІЛ 3. ***Назва***

3.1.

3.2.

3.3.

Висновки до третього розділу

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ